N. 68.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 28 Sierpnia V. S. ROKU 1807

S. PETERSBURG VS. d. 16 Sierpnia. Główno kommenderuiący trzecim wydziałem woyska ziemskiego Generał Xiąże Galicin odebrał od J. J. Mości reskrypt następuiący. Pomyślne i prędkie uformowanie woyska ziemskiego po wszystkich Guberniach wydziału WP. powierzonego, iakoteż porządek i spokoyność wszędzie zachowane przy wielkim pośpiechu zbierania batalionów strzeleckich i kommend na rezerwy przeznaczonych, przypisuię naysprawiedliwiey niespracowaney czynności WP trudom podiętym, i roztropnemu urządzeniu. Tak ochoczo dopełniaiąc obowiązek połączony z naczelnictwem na WP. włożoném, doskonale zasłużyłeś na podziękowanie Oyczyzny, i moią wdzięczność nayczulszą. Nadgrodziwszy iuż według przedstawienia iego wszystkim, którzy się dystyngwowali w tey nowey służbie urzędnikom, proszę WP. żebyś przyiął tu przyłączony order S. Andrzeia bryllantami ozdobiony, iako dowod moiego szacunku i względu na zasługi iego.

Podobny reskrypt odebrał Aktualny tayny konsyliarz Graf Bezborodko kommenderuiący w Gubernii Czernihowskiey przez Szlachtę oney wybrany, iakoteż Aktualny tayny konsyliarz Engelhardt kommendant woyska ziemskiego Gubernii Smoleńskiey. GM. Aprelew 1 otrzymał w nadgrodę zasług order S. Włodzimierza 3 klassy. GM. Aprelew 2 order S. Anny 1 klassy. Akualny stanu konsyliarz Woronin order S. Anny 2 klassy. Woienny konsyliarz Timin order S. Anny 2 klassy, przy nayłaskawszych reskryptach J. J. Mości.

Następuiący obywatele przynieśli ofiarę oyczyznie na uzbroienie i utrzymanie woyska ziemskiego. Husarew 300 rubli Trofimow 100 Telepiew 200 Szensien 100 Bohdanow 1000 Tutczewa 200 2 armaty. Grafini Tołstoy 100 i corok tyleż dopóki milicya trwać będzie Jagłowski 200 Bondanow 25 czetwierci krup gryczanych, 150 żyta 150 owsa. Xiężna Mesczerska 100 rubli Bachtin 500 Wietczynin 525 Jzmaiłow 310 Tayny konsyliarz Wałuiew 668, i tyleż corocznie dopóki milicya trwać będzie. Wołczyłw 100 Miedźwiedziew 200 Kaigorodow po 10 rubli co miesiąc Generał infanteryi Czirkow 200 pik Safonow 200 rubli Sołtykow 100 Kluszik 100 Mowolski 100 Kozakowa 500 Kupcy Mceńscy pud prochu, 3 pudy ołowiu Ermołow 100 rubli Turczaninowa 100 Durnowa 500 Ochotnikow 500 Zabarew 200 Alexandrow 25 czetwierci owsa Soteński 10 czetwierci żyta Zacharow czetwierci 10 żyta i owsa Hrihorow 10 czetwierci żyta, 5 owsa Daniłowa 50 czetwierci owsa Tamiłow moździerz 1 i wiele rozmaitey broni Kammerher Łopuchin 300 rubli inkow 100 Kammerher Zimniew 1000 Zotowa 500 Perwago 3 armaty Sołmonow 250 Malcow 500 Senator Łopuchin 1000 Kołomnin 150 Zibła 100 Miasto Oreł 65714 rubli, 123 arszyn sukna 300 płótna Mceńsk 16720 rubli, 125 kulow mąki Wołchow 32000 Karaczew 19220 Briańsk 8600 Trubczewsk 3500 Siewsk 9572 Dmitrowsk 2200 Kromam 125 Małoarchangelsk 1306 Liunam 3900, mąki 100 pudow Elc 7000 mąki 3000 pudow, tułubow 25 Teszkin 250 rubli, 3 armaty 59 karabinow wiele inney broni Anciferow 1000 Zikow 100 Zendkow 5000 Generał infanteryi Apraxin 6 wozow sześcio konnych z końmi i uprzężą, 12 kotłów miedzianych Safonow 1500 rubli Sziszkow 150.

GLUCKSTADT d. 17 Sierpnia. Duński narod ma woynę z Anglikami niespodzianą; dotąd spokoyny pod zasłoną raz obraney obojętności, dziś został pogrążony w przepaściach klęsk niewyrachowanych, i srogiém zamieszaniu, którego koniec trudno przewidzieć; rzecz iak się stała porządkiem według listów odebranych z Coppenhagi opisuiemy.

Już wiadomo, że flotta Brytańnii W. Zelandyą wyspę opasywała od dni kilku, gdy następca tronu z Kiel Holsztyńskiey stolicy rozkaz przesławszy do Generałów i Admirałów, ażeby się gotowali do obrony, sam przybył d. 11. Ledwie z obecności iego ucieszyło się poddaństwo, ledwie rozkazał opatrzyć port i twierdze gdy d. 12 rano mówić zaczęto o wyieździe Króla. Przekonali się o tey prawdzie Duńczycy, czytaiąc wkrótce potém następuiącą odezwę do ich męztwa i wierności od następcy tronu.

Bracia, mówi, urządziłem w czasie krótkim i cokolwiek okoliczności nagłe i groźne czynić dozwoliły dla bezpieczeństwa tey stolicy: oddala się Monarcha, sam śpieszę do obozów naszych, abym iak nayrychley użył woyska ku obronie powszechney, ieżeli nie zaydzie odmiana w stosunkach politycznych, któraby według moiey chęci dozwoliła rzecz ukończyć z Anglikami w sposobie przyiacielskim i chwalebnym.

Wydawszy taką odezwę Fryderyk z oycem udał się do Kolding, dokąd za niemi, iako na mieysce bezpieczne pośpieszyły wszystkie Collegia rządowe nazaiutrz. Przeprawa Monarchy nie nayporomyślnieyszą była; flotty Angielskie opasywały wyspę; nie mógł rozminąć się z niemi statek Duński, który niosł Krystyana 7; więc łatwo został przytrzymany; ale go nie poznał nieprzyiaciel, i dla tego po chwili okręt wolno był puszczony. Tym czasem odezwa następcy tronu sprawiła skutek przewidziany w stolicy; obywatele wszyscy, ktokolwiek zdolny iest oręż podnieść, uzbroili się natychmiast; młodź nikomu w tey posłudze dla oyczyzny uprzedzić się nie dała; doświadczeńsi Officyerowie urządzili ochotników; działa i ammunicyą

z arsenałów przeniesiono wnet na mieysca potrzebne; studenci część wałów i twierdz niebezpieczną ku obronie przyieli.

Generał Peymann wyznaczony kommendantem naywyższym stolicy ma rozkaz wyraźny bronić się do upadłey. Admirał Bille naczelnikiem iest portu i flotty, którą w czasie krótkim uzbroić niepodobno; innych urzędników naznaczono do opatrzenia żywności. Córki następcy tronu zostały w pałacu; iakoteż Minister zagranicznych interessów Bernstorf, z którym traktować miał ieszcze o ugodę poseł Angielski Jackson wkrótce spodziewany z Holsztynu. Ten rzeczywiście przybył do Coppenhagi d. 13, udał się nie mieszkaiąc do Ministra, i w dwóch godzinach skończył poselstwo nieszczęśliwie: żądał albowiem wyraźnie, ażebyśmy Duńczycy z Anglią i Szwecyą przeciwko Francuzom, zawarli przymierze i całey potęgi narodu naszego użyli na nie przyiaciela powszechnego. Zapewne Bernstorf mocy nie miał zgodzić się na te warunki, ponieważ Jackson prosił wnet po rozmowie o paszport dla ustąpienia z miasta; co się stało, i pośpieszył do flotty Admirała Gambier.

Na odgłos woyny iuż nieuchronney i blizkiey, zbiegać się zaczeli do Coppenhagi obywatele znacznie si Zelandyi, i pospólstwo tłumem wielkim, iedni szukaiąc bezpieczeństwa w murach dla siebie i droższych sprzętów, gdyż rozumieli że lądowanie woysk Angielskich rychło musi następować drudzy niosąc ratunek oyczyźnie. Wszystkich Generał Peymann uzbroił, opatrzył, porządnie na roty podzielił, i wyznaczył stanowiska których bronić maią gdy stolica będzie oblężona. Ten weteran czyniąc z swoiey strony wszelką gotowość, ażeby nie zawiodł ufności w nim położoney, ma rozkaz wyraźny od następcy tronu, żeby sam pierwszy nie zaczynał kroków nieprzyiacielskich, lecz mężnie odpierał Anglików, gdyby szturmem do miasta wniść chcieli.

Jakie były negocyacye posła Jackson z Ministrem Bernstorf, twierdzić nie możemy z pewnością; słychać iednak, i rzecz zdaie się podobna do prawdy, że Brytańnia W. żądała koniecznie, aby Coppenhaga Cronenburg, Toenningen, i Gluckstadt były iey wydane, i żołnierzem Angielskim osadzone w zakład, iż Duńskie porty nie maią być nigdy zamknięte flottom i statkom kupieckim poddanych Jerzego 3. Za to iednak ręczyć nie podobno; drugich zdaniem Jackson te propozycye do ugody podawał na początku rozmowy; na końcu zaś nie żądaiąc ofiar tak wielkich przestawał na samym iuż Cronenburgu; i wydaniu całey flotty naszey. Cokolwiek było, nic o tém nie mówi manifest następuiący Krystyana 7 wczora ogłoszony w mieście naszem.

Gdy poseł Angielski Jackson d. 13 oświadczył w Coppenhadze, iż kroki nieprzyiazne przeciwko Duńczykom rozpoczęte być maią natychmiast, i żądał pasportów do wyiazdu z naszey stolicy, przez co woynę między nami a Jerzym 3 za rozpoczętą rzeczywiście mieć trzeba; wzywamy przeto wierne poddaństwo, ażeby się wzieło do broni dla odparcia niesłuszney napaści, i zniszczenia zamiarów nayszkodliwszych. Rozkazuiemy zatrzymać wszystkie okręta Angielskie, wszelką własność tego narodu, w czyieykolwiek ta mocy zostaie, przez celne i inne urzędy kraiu naszego. Chcemy ażeby odtąd żaden z poddanych Jerzego 3 nie wchodził i nie przebywał w panstwie naszém, ci zaś którzy znayduią się teraz w prowincyach Duńskich bez wyłączenia żadnego maią być zatrzymani pod strażą. Wykonanie tey woli naszey nayściśleysze zlecamy kraiowym urzędnikom. Podobnym sposobem Angielskie statki, które odtąd zbliżać się będą do brzegów naszych mieć trzeba za nieprzyiacielskie, i nieprzyiacielskim obyczaiem z onemi postępować. Nadto ieszcze rozkazuiemy pilne mieć oko na wszystkich cudzoziemców podeyrzanych, szpiegów odkrywać i poymać. Zabiegaiąc zaś wszelkim nieprzyzwoitościom, znosiemy po ogłoszeniu teraznieyszey ustawy, korrespondencyą listowną między Duńskim i Angielskim narodem, dopóki w tey mierze nie nastąpi nowe urządzenie. Naostatek zabroniono iest Duńczykom, ażeby summ żadnych, pod żadnym pozorem nie opłacai narodowi nieprzyiaznemu. Polegamy w zupełney ufności na słuszney sprawie naszey, na odwadze i doświadczoney wierności przywiązanego poddaństwa.

Anglicy maią teraz trzech Agentów na flotcie Admirała Gambier, Jackson, Garlike, i Taylor, ostatni był niegdy posłem u dworu Elektora Hesse Cassel, nie wiemy czyli nam nie podadzą ieszcze nowych propozycyi do ugody, to pewna że Generał Peymann zabronił wszelkiey kommunikacyi od lądu z flottą nieprzyiazną, która z swoiey strony zostaie dotąd nieczynną. Co niezmiernie zadziwia Duńczyków nie poymuiących, dla czego Anglicy, ieżeli iuż postanowili woynę zaczynać, czas naszym daią drogi do uzbroienia się, nie korzystaiąc z niegotowości stolicy ku obronie i pierwiastkowey trwogi mieszkańców. Zgadywaią niektórzy, że Gambier nie śmiał przystępować do nayważnieyszey sprawy, nie maiąc ieszcze ostatecznych instrukcyi od rządu swoiego, po które niedawno wysłał pocztarski statek do Londynu.

Wszyscy posłowie zagraniczni opuścili Coppenhagę, wyiowszy Rossyiskiego. Generał Peymann dziś liczyć może do 30 tysięcy zbroynych w mieście, lecz regularnego żołnierza bardzo iest mało; wiemy że część znacznieyszą woysk Duńskich od kilku lat zprowadzono do Xięstwa Holsztyńskiego na granicę Niemiecką, gdy Francuzi Hannower osadzali. Hasłem dziś iest narodu naszego: Bóg i dobra sprawa, iakie był walecznych przodków r. 1658, gdy Król Szwedzki Karol Gustaw 10 stolicę szturmował. Losem szczęśliwym dla narodu, rządził w trudnych czasach Fryderyk 3; prowadzili rycerstwo do boiu mężowie nieśmiertelni Huitenfeld, Tordenskiold; podobne okoliczności, równe męztwo natchną potomkom.

D. 15 wieczorem raz pierwszy postrzegli obrońce Coppenhagi, że Angielska flotta zbliżać się znacznie zaczeła ku portowi: tegoż czasu uyrzano 80 okrętów przewozowych które z Pomeranii i wyspy Rugen płynąc miały nową i bardzo liczną dywizyą żołnierza lądowego. Admirałowi Gambier wiatr zdaie się nie sprzyiać; z obrotów nieprzyiacielskich wnieść nie trudno, że pierwsze i naywiększe usiłowania obrócą ku statkom Duńskim, które w dość znaczney liczbie uzbroiliśmy na zasłonę brzegów i portu, iakie są szalupy działowe, batterye pływaiące, i tym podobne. Drugich zdaniem Anglicy naprzód zechcą szturmo-

wać Cronenburg i Helsingoer, które wziowszy łatwiey lądem oblegać mogą stolicę; na wszystkie przypadki gotowi iesteśmy, chociaż nieprzyiaciel zgromadził morzem i lądem potęgę tak ogromną, iż odeymować zdaie się nadzieię długiey i szczęśliwey obrony Duńskiemu narodowi.

LONDYN d. 8 Sierpnia. Minister interessów zagranicznych Canning naganiaiąc polityczne postępki swoich poprzedników, między innemi dowodził, że ustępuiąc z urzędu nie zostawili żadnego statku przewozowego w portach, któryby mógł być użytym do przeniesienia woysk Angielskich na morze Baltyckie, tak dalece iż nowi Ministrowie długiego czasu potrzebowali na ich naięcie, zgromadzenie do pewnych stanowisk, opatrzenie, i wysłanie; zatém iuż koniecznie spoźnić się musiały obiecane posiłki.

Na ostatniém posiedzeniu izba niższa Ministrom pozwoliła w czasie następuących wakacyi zaciągnąć na skarb Angielski 4 milliony 250 tysięcy FS. na rzecz skarbu Jrlandzkiego 300 tysięcy, ażeby skarb dostarczyć móg wydatkom nadzwyczaynym. Ta sama izba dała rządowi million 50 tysięcy FS. na opatrzenie i uzbroienie korpusow ochotniczych. Potrzeby woysk lądowych i flotty dawniey są opatrzone; Admirał Gambier liczy pod Coppenhagą 25 okrętów liniowych, 10 fregat, 19 korwet, więcey mnieyszych statków; albowiem Effington nie do brzegów Batawskich lecz do Sundu pośpieszył, i Generała Baird z 12 tysiącami żołnierzy lądowych zaprowadził. Admiralicya w tych dniach ieszcze 3 tysiące maytków zebrała na Tamizie sposobem przymuszonym.

Według listów odebranych z New Yorck, rząd Amerykański oddalił od służenia RPtey Kapitana Barrow, który fregatę Chesapeak Anglikom poddać, nie zaś ią bronić wolał do upadley. Gdy zas o tém zdarzeniu rozeszła się pogłoska, Republikanci porty swoie zamkneli nie dozwalaiąc żadnemu statkowi na morze wychodzić, ażeby snadź od Anglikow zabrane nie były. Zaltią u nas dobrzy obywatele, iż dotąd spoźniono się podpisać umowę, któraby prawa stron obu iaśnie tłumacząc, nie narażała żeglarzów na tak smutne przypadki. Na wyspie S. Domingo otwarta iest woyna domowa; zdaie się górować Pethion; Christophe iednak chociaż pokonany w pierwiastkowych utarczkach, nie upadł ieszcze i nie został przymuszony uciekać z kraiu do Baltimore miasta Ameryki północney.

Stan potęgi lądowey Angielskiego narodu na morzach północnych iest następuiący. Wysłaliśmy do Pomeranii Szwedzkiey i ciaśniny Sundu, przeciwko Francuzom i Duńcz kom legion Hannowerski, w którym iazdy i piechoty liczy się 18 tysięcy; 18 regimentów piechoty regularney każdy od 1200 ludzi; brygadę gwardyi głów 2600; kanonierów tysiąc; brygadę iazdy głów 5 tysięcy; tak więc ogółem Brytańnia W. w tych stronach ma teraz żołnierza lądowego 47 tysięcy, do których przydać trzeba dywizyą Generała Baird. Lecz ta potęga bynaymniey nie zabezpiecza kupcow naszych, czekaiąc w niepewności, iaki obrót wezmą interessa polityczne, nie chcieli flott nowych z towarami na północ wysyłać, nawet iuż wysłanym i do żeglugi gotowym zatrzymać się kazali.

KROLEWIEC d. 27 Sierpnia. Nie odebraliśmy ieszcze dokładney wiadomości o tém, co się stać miało pod Coppenhagą; to tylko pewna, że Poseł Brytańnii W. Jackson przed ustąpieniem z miasta na flottę Admirała Gambier podawał Ministrowi Bernstorf propozycye potróyne; naypirzód żeby Coppenhagę, Cronenburg, Toenningen, i Gluckstadt woyskiem Jerzego 3 osadzić dozwolono; powtóre ażeby wydano tylko Cronenburg i Duńską flottę; potrzecie, ażeby Król Krystyan 7 przystąpił do związku między Anglią i Szwecyą zkleionego; trzykroć ponowione odezwy daremnemi były, żadnego z wyliczonych warunków nie przyięto.

Król Duński przeprawuiąc się z wyspy Zelandyi do Kolding miasta Jutlandyi zachował ścisłe incognito mieniąc się Baronem Stein, który dla poratowania słabego zdrowia płynoł do wód mineralnych, miał przy sobie wielu Officyerów rangi wyższey i następcę tronu; z młodzi dworskiey iednego tylko z sobą zabrał kawalera; wszyscy inni broń wziąć musieli na obronę stolicy. Podczas krótkiey przez Belt wielki przeprawy statek Duński był spotkany przez Angielską fregatę i natychmiast uwolniony. Król został w Kolding z Collegiami rządowemi, następca tronu według oświadczenia w Coppenhadze uczynionego pośpieszył do Kiel i Holsztyńskich obozów. Sekwestr na towary kapitały, własność i osoby Angielskie iuż iest włożony po wszystkich prowincyach państwa Duńskiego. W Norwegii zgromadzić kazano 12 tysięcy żołnierzy kraiowych ku obronie brzegów; lecz zawczesna iest powieść o woiennych obrótach, które na granicy Szwedzkiey miały być postrzeżone.

WIEDEN d. 22 Sierpnia. Rząd Austryacki w nowo nabytym kraiu Saltzburskim założył szkoły wieyskie na wielu mieyscach, do których ubodzy rodzice posyłać maią niedorosłe córki dla uczenia się robot płci tey właściwych bez żadney zapłaty.

O bitwie d. 1 lipca stoczoney blizko Lemnos odebraliśmy z Constantinopola doniesienie następuiące. Kapitan Basza liczył w Tureckiey flotcie 12 okrętów liniowych, 6 mnieyszych statków, przeciwna strona miała 10 liniowych, 12 mnieyszych; trwał ogień 8 godzin; skończyła się rozprawa na zupełney porażce flotty Ottomańskiey. Seid Ali stracił ludzi zabitych 1200; Wice Admirał iego Bekir Bey nie poległ, tak głoszono, lecz dostał się w niewolę; 4 inne okręta wielkie zdobył zwycięzca, 2 na piaski zagnał. Kapitan Basza potykał się na statku 110 armat niosącym; ten przy końcu bitwy został otoczony od 5 przeciwnych, wyszedł iednak uszkodzony, i trafił do Imbros. Po przegraney Seid Ali poymać, osądzić i niemieszkaiąc śmiercią ukarać kazał Kontr Admirała Szeremet Beia, iakoteż 3 Kapitanów dywizyi iego; wszystkich obwiniano, że w czasie bitwy zostaiąc nieczynnemi zupełnie, i trzymaiąc się z daleka od ognia, przez tę podłość przyłożyli się do zniszczenia flotty Ottomańskiey; do czego ich przywiodła zawiść, albowiem poglądali okiem niemiłém na Seid Alego, który będąc tylko Officyerem służby morskiey w Algerze, wyborem Selima 3 wyniesiony został niedawno na dostoyny stopień Kapitana Baszy, czyli W. Admirała.

Jak tylko Mustafa 4 utrzymał na urzędzie Muftego, którego złożyć zamyślał, Iańczarowie po-

wolnością Monarchy uięci i uradowani do myśli spokoynieyszych nawracać się zaczeli; owszem sami dziś napominaią burzliwych ludzi mianowicie kommendantów zamkowych nad Bosforem, ażeby niższym dobry przykład posłuszeństwa i karności dawali, grożąc prędką śmiercią i surową. Ci urzędnicy widząc się opuszczonemi od stronników, niechętnie muszą pełnić ten rozkaz; tak uczynił między innemi Mustafa kommendant zamku Kawaki, który zniewolił Sułtana do złożenia zastępcy Wezyra W. w stolicy, i domagał się ieszcze, aże y Mufty doznał podobnego losu.

Seym Węgierski w Budzie dotąd nie skończył swoich czynności. Niedawno wszyscy Magnaci i Reprezentanci byli obecni w Pesth woyskowey paradzie, gdy regimentu pieszego Węgierskiego Spleny unteroficyerom i żolnierzom uroczystym obrządkiem rozdawano medale zasługi, w uadgrodę męztwa okazanego w bitwie pod Caldiero r. 1805 Poseł do Persyi przeznaczony G. Gardanne przybywszy do starey Orsowy siadł na Turecki statek, i Dunaiem w dół popłynoł.

Nowo przybyły Ambassador Rossyiski X. Kurakin miał audyencyą u Cesarza, i złożył listy wierzytelne. Gdy z Triestu pomyślną wiadomość odbieramy o zawieszeniu kroków nieprzyiaznych na odnodze Adryatyckiey, oddaleniu się Angielskich eskadr, które fregat ledwie kilka przed Wenecyą zostawiły, i wolném zawiianiu do portów Austryackich wielu statków oboiętnych i naszych, z drugiey strony od granic Tureckich przyszło doniesienie, iż woyna ieszcze nie ustaie między Serwianami a woyskiem Ottomańskiém. Stanęło wprawdzie broni zawieszenie podczas którego Naczelnik Czerny przybył do Belgradu: lecz wkrótce musiał pośpieszać do obozów Chrześciańskich w Bulgaryi, gdzie Wezyr Ibrahim d. 3 Sierpnia imieniem Porty nową woynę zapowiedział, i natychmiast z całą potęgą uderzył na straże przednie Serwianów. Przybywa po rozprawie Czerny, zgromadza woysko, i d. 5 daie walną bitwę Turkom, w którey ci stracić mieli 12 tysięcy zabitych i ranionych. Tegoż czasu Hassan Basza z Bośnii inne woysko prowadząc stanoł nad Driną, rzekę przeszedł, i wtargnoł do Serwii. Czekamy o tém dokładnieyszych wiadomości.

Wezwany w tych dniach został do dworu Arcy Xiąże Ferdynand syn Wielkorządcy dawniey Lombardyi; słychać iż ma wkrótce otrzymać nadgrodę ieszcze oycu iego przyrzeczoną, za ustąpiony domowi Badeńskiemu powiat Brisgau, który przyioł w zamianę za stracone Xięstwo Modeńskie. Francuzki garnizon dotąd znayduie się w Braunau; do tey twierdzy nie wprzód wnidą Austryackie woyska, aż trudności wszelkie o dzierżawę Cattaro będą ułatwione.

BERLIN d. 9 Sierpnia. Zbliża się chwila, gdy woyska Francuzkie ustąpić maią z państw Pruskich; co gdy się stanie, Feld Marszałek Kalckreuth będzie Gubernatorem stolicy naszey, G. L. Blucher Stettinu GM Zastrow Wrocławia. Feld Marszałek Moellendorf wiekiem nachylony dziękuie za służbę i oddala się na spokoyne życie do dobr swoich. Król ma wkrótce ogłosić w Królewcu nowe urządzenie dla armii Pruskiey, która odtąd liczyć będzie od 50 do 60 tysięcy: na wyższe Collegium woienne ma być zniesione, którego utrzymywanie kosztowało co rok 300 tysięcy talarów. Za W. Fryderyka przez czas bardzo długi ten ważny departament był w zarządzeniu G. Wartenberg. G. Knobesdorf powraca w urzędzie poselskim do Paryża X. Orange Fulda ma otrzymać pensyi roczney 80 tysięcy złotych ryńskich, tyleż małżonka iego; X. Brunświcki 60 tysięcy, tyleż małżonka. Ponieważ woyska Francuzkie, według umowy d. 12 lipca podpisaney w Królewcu, nie wprzod ustąpić maią z państw Pruskich, aż wszystkie kontrybucye i rekwizycye od d. 1 listopada do zamiany ratyfikacyi pokoiu narzuone będą im wypłacone: przeto rząd nasz rozkazał mieyscowym urzędom, ażeby obywatelow przynaglali iak naymocniey i nayśpieszniey do zaspokoienia pretensyi nieprzyiacielskich mocni są nawet przedawać ruchomy i nieruchomy tych maiątek, którzy będą opieszałemi.

Korpus woysk Pruskich który w Stralsundzie znayduiąc się pod kommendą GL. Blucher, po zawartém zawieszeniu broni opuścił Szwedow, i przeszedł do Pomeranii Pruskiey, stoi teraz w okolicach Colberga. Względem oblężenia Stralsundu niema żadney wiadomości. Przez kilka dni pierwszych miesiąca Sierpnia Szwedzi silnie ognia dawali do Francuzow nad robotą szańcu pracuiących, później ustał ogień, i głuche milczenie nastąpiło: nie wiemy co ztąd wnosić, tém bardziey iż nie odbieramy od nieiakiego czasu woiennych rapportów iedney i drugiey strony. Ktokolwiek był niepotrzebny ku obronie miasta oblężonego, musiał ustąpić z niego, i przenieść się na wyspę Rugen.

Przed zaczęciem woyny teraznieyszey armia Pruska składała się iak następuie: korpus gwardyi Królewskiey liczył głów 3174, piechota głów 173367, iazda głów 40476, artillerya głów 13240, garnizonowe regimenta 17470: co wszystko ogółem wynosiło głów 247727. Do Hannoweru przybył Margrabia La Romana kommendant naywyższy woysk Hiszpańskich; za wodzem śpiesznie nadciągaią wszystkie dywizye.

NEAPOL d. 4 lipca. Po ostatniey wyprawie do Calabryi od X. Hesse Philipsthal przedsięwziętey dotąd nie nastąpiła ieszcze inna z Sycylii; Angielskie okręta woienne w liczbie bardzo małey pokazuią się czasem w Messińskiey ciaśninie. Proiekt uformowania armii Neapolitańskiey zaczyna do skutku przychodzić; niedawno Józef Buonaparte w Capui oglądał iuż dopełnione regimenta narodowe, pierwszy ciężkiey piechoty, i drugi strzelców konnych. Z Rzymu doniesiono, że w mieście Frascati d. 13 umarł Kardynał X. d' Yorck lat 82 maiący, był on ostatnim potomkiem płci męzkiey domu Stuart który na początku 17 wieku do korony dziedziczney Szkockiey Angielską przyłączywszy, po wielu straszliwych odmianach, nakoniec obie stracił r. 1688 po ucieczce Jakóba 2 z Londynu do Francyi. Tego Króla synem był Jakób 3 Pretendent, wnukami Edward i Henryk X. d' Yorck, o którym teraz mówiemy. Miał dość znaczną pensyą od Jerzego 3 wyznaczoną, i odbierał i do zgonu. Umieraiąc testamentem odkazał Królowi Sardyńskiemu kleynoty szacowane 4 milliony franków, i prawa domu swoiego do korony Angielskiey, iako z pokrewnych Stuartom naybliższemu.